

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 79/2016-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. januára 2016 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti DSC, a. s., Slávičie údolie 106, Bratislava, zastúpenej advokátom Mgr. Zdenkom Nováčekom, Brančská 7, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 1 Cob 443/2012-267 z 13. júna 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti DSC, a. s., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. septembra 2015 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti DSC, a. s., Slávičie údolie 106, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným

dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 1 Cob 443/2012-267 z 13. júna 2013 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

Na základe uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd o jej sťažnosti takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa, spoločnosti DSC, a. s... na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. 1 Cob/443/2012-267 z 13. 6. 2013 porušené bolo.

2. Základné právo sťažovateľa, spoločnosti DSC, a. s... na rovnosť účastníkov podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a základné právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. 1 Cob/443/2012-267 z 13. 6. 2013 porušené bolo.

3. Zrušuje sa rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. 1 Cob/443/2012-267 z 13. 6. 2013 a vec sa vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

4. Spoločnosti DSC, a. s... priznáva náhradu trov právneho zastúpenia...“

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa žalobou podanou Okresnému súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní sp. zn. 28 Cb 65/2011 domáhala, aby bola žalovanému [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len žalovaný“), uložená povinnosť zaplatiť jej odplatu za navyše vykonané stavebné práce 299 312,37 € s príslušenstvom, ktoré neboli súčasťou dohody o cene podľa zmluvy o dielo z 31. mája 2010 uzavretej medzi sťažovateľkou a žalovaným (ďalej len „zmluva o dielo“). Sťažovateľka na základe zmluvy o dielo realizovala stavebné práce a dodávky na zhotovenie stavby Aquario Shopping Center v Štúrove (ďalej len „dielo“). Základná cena diela bola dohodnutá v sume 2 680 000 € bez dane z pridanej hodnoty. Počas vykonávania diela žalovaný požadoval od sťažovateľky vykonanie ďalších prác a dodávok, tieto sťažovateľka vykonala, dielo žalovanému odovzdala (zápis o odovzdaní diela

z 10. novembra 2010) a vystavila mu za práce navyše faktúru č. 2010313 na sumu 306 421,43 €, ktorú dobropisom znížila o sumu 7 109,06 € na celkovú sumu 299 312,37 €.

Okresný súd rozsudkom č. k. 28 Cb 65/2011-194 z 24. septembra 2012 žalobu sťažovateľky zamietol a vyslovil, že o trovách konania rozhodne samostatným uznesením. Svoje rozhodnutie odôvodnil v podstate tým, že zmluva o dielo obsahovala dohodu o pevnej cene diela a podmieňovala zmenu ceny diela závažnou zmenou rozsahu zákazky (nad rámec realizačných spresnení), pričom dojednanie a realizácia závažnej zmeny diela vyžadovali dohodu zmluvných strán v písomnej forme, k čomu nedošlo, a preto nebola splnená ani podmienka na zmenu ceny diela. Sťažovateľke preto z titulu zmluvy o dielo nevznikol voči žalovanému nárok na zaplatenie žalovanej sumy. Ďalej sa okresný súd zaoberal otázkou, či sťažovateľke nevznikol nárok na zaplatenie žalovanej sumy z iného právneho dôvodu. Keďže však sťažovateľka v konaní nepreukázala vykonanie diela nad zmluvne dojednaný rozsah a ani zo zápisu o odovzdaní a prevzatí diela nevyplýva špecifikácia prípadných prác navyše, sťažovateľke nárok na zaplatenie žalovanej sumy nevznikol ani z iného právneho dôvodu. Vykonanie prác navyše spochybňuje i konanie samotnej sťažovateľky, ktorá ich vykonanie namietala až po odovzdaní diela. Pokiaľ sťažovateľka poukazovala na zmenové protokoly, tieto okresný súd nepovažoval za písomnú dohodu o zmene rozsahu diela, pretože boli vyhotovené sťažovateľkou po protokolárnom odovzdaní diela. Ani sťažovateľkou predložený znalecký posudok nepreukazuje vykonanie prác navyše, pretože z neho nie je zrejmé preukazné porovnanie (pôvodne) dohodnutého rozsahu diela a skutočne vyhotoveného odovzdaného diela; znalecký posudok oceňoval stavebné práce uvedené v zmenových protokoloch. Sťažovateľka neuniesla dôkazné bremeno a nepreukázala konkrétne, aké práce navyše mala na diele vykonať.

O odvolaní sťažovateľky proti rozsudku okresného súdu č. k. 28 Cb 65/2011-194 z 24. septembra 2012 rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 1 Cob 443/2012-267 z 13. júna 2013 tak, že rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil.

Sťažovateľka podala 9. októbra 2013 ústavnému súdu sťažnosť, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným

dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 1 Cob 443/2012-267 z 13. júna 2013.

Na podnet sťažovateľky podal generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) 11. júna 2014 proti rozsudku krajského súdu č. k. 1 Cob 443/2012-267 z 13. júna 2013 a rozsudku okresného súdu č. k. 28 Cb 65/2011-194 z 24. septembra 2012 mimoriadne dovolanie, ktoré odôvodnil jednak tým, že okresný súd nedoručil sťažovateľke vyjadrenie žalovaného k návrhu, a jednak tým, že krajský súd si od žalovaného uznesením z 25. apríla 2013 vyžiadal prílohu č. 11 k zmluve o dielo, ktorá v rámci dokazovania pred okresným súdom nebola oboznámená, dôkaz jej prečítaním nevykonal ani krajský súd, sťažovateľka sa k nemu nemala preto možnosť vyjadriť a krajský súd naň odkázal v odôvodnení svojho rozhodnutia. Týmto postupom bola sťažovateľke odňatá možnosť konať pred súdom, na čom nič nemení ani skutočnosť, že sťažovateľka túto prílohu mala k dispozícii.

Ústavný súd o sťažnosti sťažovateľky po zistení, že proti rovnakému rozsudku krajského súdu bolo podané i mimoriadne dovolanie, rozhodol uznesením č. k. II. ÚS 120/2015-20 z 25. februára 2015 tak, že sťažnosť sťažovateľky odmietol pre nedostatok právomoci. V odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že mimoriadne dovolanie je v podstatnej časti argumentačne zhodné s podanou sťažnosťou s tým, že v sťažnosti je namietaná aj arbitrárnosť napadnutého rozsudku. Za tejto situácie je v právomoci Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), aby v konaní o mimoriadnom dovolaní sp. zn. 1 M Obdo 2/2014 preskúmal námietky sťažovateľky, pretože právomoc najvyššieho súdu vzhľadom na princíp subsidiarity predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu.

Najvyšší súd o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora rozhodol uznesením sp. zn. 1 MObdo 2/2014 zo 16. júna 2015 tak, že mimoriadne dovolanie odmietol a sťažovateľku zaviazal nahradiť žalovanému trovy konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že mimoriadne dovolanie nie je prípustným opravným prostriedkom, pretože generálny prokurátor sa dovoľáva preskúmania rozhodnutia krajského súdu a okresného súdu výlučne

z dôvodu, pre ktorý mohla sama sťažovateľka podať dovolanie a dosiahnuť tak primeranú nápravu súvisiacu s tvrdeným odňatím možnosti konať pred súdom podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku.

Sťažovateľka (v poradí druhú) sťažnosť doručenu ústavnému súdu na porušenie jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 1 Cob 443/2012-267 z 13. júna 2013 odôvodnila arbitrárnosťou tohto rozhodnutia a porušením princípu rovnosti účastníkov a kontradiktórnosti konania.

Sťažovateľka s poukazom na priebeh konania pred okresným súdom uviedla, že krajský súd nenapravil pochybenie okresného súdu (ktorý jej nedoručil písomné vyjadrenie žalovaného z 11. mája 2012, ktoré bolo replikou na vyjadrenie právneho zástupcu sťažovateľky predneseného na prvom pojednávaní a vyjadrením k znaleckému posudku predloženému sťažovateľkou) a dopustil sa ďalšieho porušenia jej práv tým, že si od žalovaného písomne vyžiadal prílohu č. 11 k zmluve o dielo, ktorú žalovaný predložil 2. mája 2013, sťažovateľku však krajský súd s týmto dôkazom neoboznámil a nepredložil jej ho na vyjadrenie (naopak, úpravou v spise výslovne doručenie tejto prílohy sťažovateľke vylúčil). Krajský súd sa s obsahom tejto ním dodatočne požadovanej listiny oboznámil bez účastníkov a bez pojednávania (spomenul ju aj v odôvodnení svojho rozhodnutia). Tým sťažovateľke uprel právo byť pri vykonaní tohto dôkazu prítomný a vyjadriť sa k nej.

Sťažovateľka namieta aj arbitrárnosť rozsudkov obidvoch súdov, keď v rozpore s obsahom spisu uviedli, že sťažovateľka neunesla dôkazné bremeno svojich tvrdení, keď nepreukázala písomnú dohodu alebo potvrdenie odporcu o zmene rozsahu diela, hoci v priebehu konania boli do spisu založené listinné dôkazy preukazujúce opak. Krajský súd neprihliadol ani na odstúpenie od zmluvy o dielo pre nezaplatenie žalovanej sumy.

II.

Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy rovní.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Krajský súd rozsudok č. k. 1 Cob 443/2012-267 z 13. júna 2013 odôvodnil takto:

«Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v medziach dôvodov odvolania, vrátane konania, ktoré mu predchádzalo (§ 212 ods. 1 O. s. p.), prejednal vec podľa ust. § 214 ods. 2 O. s. p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny.

Skutkové a právne posúdenie veci súdom prvého stupňa považuje odvolací súd za dostatočné a správne, keď prvostupňový súd dostatočne zistil skutkový stav veci a na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, pričom vec posúdil po právnej stránke správne.

Podľa ust. § 536 ods. 1, 2, 3 Obchodného zákonníka zmluvou o dielo sa zaväzuje zhotoviteľ vykonať určité dielo a objednávateľ sa zaväzuje zaplatiť cenu za jeho vykonanie. Dielom sa rozumie zhotovenie určitej veci, pokiaľ nespadá pod kúpnu zmluvu, montáž určitej veci, jej údržba, vykonanie dohodnutej opravy alebo úpravy určitej veci alebo hmotne zachytaný výsledok inej činnosti. Dielom sa rozumie vždy zhotovenie, montáž, údržba, oprava alebo úprava stavby alebo jej časti. Cena musí byť v zmluve dohodnutá alebo v nej musí byť aspoň určený spôsob jej určenia, ibaže strany v zmluve prejavia vôľu uzavrieť zmluvu aj bez tohto určenia.

Podľa § 546 ods. 1 Obchodného zákonníka je objednávateľ povinný zhotoviteľovi zaplatiť cenu dohodnutú v zmluve alebo určenú spôsobom určeným v zmluve. Ak nie je cena takto dohodnutá alebo určiteľná a zmluva je napriek tomu platná (§ 536 ods. 3), je objednávateľ povinný zaplatiť cenu, ktorá sa obvykle platí za porovnateľné dielo v čase uzavretia zmluvy za obdobných obchodných podmienok.

Podľa § 549 ods. 2 Obchodného zákonníka ak sa strany po uzavretí zmluvy dohodnú na zmene diela a ak nedojednávajú jej dôsledky na výšku ceny, je objednávateľ povinný

zaplatiť cenu zvýšenú alebo zníženú s prihliadnutím na rozdiel v rozsahu potrebnej činnosti a v účelných nákladoch spojených so zmeneným vykonávaním diela.

V zmluve o dielo, v jej článku 2 si účastníci konania vymedzili predmet zmluvy ako stavebné o súvisiace práce na zhotovenie novostavby „Aquario Shopping Center“ v Štúrove, ktoré boli určené v prílohách ku zmluve, pričom súčasťou záväzku žalobcu ako zhotoviteľa bolo aj vypracovanie projektu pre zmenu stavby pred dokončením a vypracovanie realizačného projektu stavby. Odvolací súd má za to, že žalobca sa zaviazal uskutočniť dielo, ktoré bolo v zmluve o dielo dostatočne určite vymedzené práve prostredníctvom príloh označených v článku 18 zmluvy, najmä projektom pre stavebné povolenie s technickými správami, obsahom požiadavky žalovaného na zmenu stavby pred dokončením a s tým súvisiacimi dokladmi ako aj tendrovými podmienkami. S týmto všetkým súviseli aj požiadavky žalovaného ako objednávateľa na zmenu stavby definované v prílohe č. 11 zmluvy označenej ako Požiadavky odporcu na zmenu stavby pred dokončením a súvisiace podklady. Dielo teda nebolo vymedzené len všeobecne, ale jeho predmet bol špecificky určený práve projektmi, grafickým znázornením, technickými popismi, ponukou zhotoviteľa ako aj podmienkami tendra a zmenami požadovanými žalovaným. V danej zmluve o dielo bola veľmi konkrétne dojednaná v článku 7 aj cena diela, a to ako cena pevná, neprekročiteľná a sú v nej obsiahnuté všetky náklady žalobcu na zhotovenie diela. Účastníci sa teda dohodli o podstatných náležitostiach zmluvy o dielo a platne uzatvorili zmluvu o dielo. Ohľadom prípadných naviac prác obsahovala zmluva a dielo vo svojom článku 4 ods. 4.3.2 dohodu, že zmenu ceny spôsobuje len závažná zmena rozsahu zákazky, pričom sa dohodla písomná forma zmeny. Tým bol podľa ust. § 546 ods. 1 Obchodného zákonníka dohodnutý spôsob úhrady naviac prác, pričom žalobca bol tieto oprávnený účtovať len pri závažnej zmene rozsahu zákazky a na základe písomnej dohody o zmene výšky ceny diela. Predmetné ustanovenie zmluvy o dielo je potrebné vykladať aj v súvislosti s článkom 19 ods. 19.3 zmluvy o dielo, v ktorom sa účastníci dohodli, že zmluvu o dielo je možné zmeniť len formou obojstranne odsúhlaseného písomného dodatku. Podľa uvedeného článku zmluvy o dielo bolo potrebné zmenu rozsahu predmetu diela ako aj ceny diela dohodnúť výlučne formou písomného dodatku ku zmluve o dielo. Žalobca však žiadnu takúto zmenu zmluvy o dielo nepreukázal. Preto, aby súd prvého stupňa mohol postupovať v zmysle ust. § 549 ods. 2 Obchodného zákonníka a priznať žalobcovi zvýšenú cenu s

prihliadnutím na rozdiel v rozsahu potrebnej činnosti a účelných nákladoch spojených so zmeneným vykonávaním diela, bolo nevyhnutné, aby žalobca uniesol v konaní dôkazné bremeno a preukázal písomnú dohodu účastníkov o zmene diela. Písomná dohoda o zmene diela medzi medzi účastníkmi, a to či už kvantitatívna alebo kvalitatívna absentuje, žalobcovi teda aj v prípade preukázania navyšiac prác nárok na zvýšenú cenu diela zodpovedajúcu výsledku realizovaných prác nevznikol. Žalobcovi však nevznikol voči žalovanému ani nárok z titulu bezdôvodného obohatenia, pretože ak neboli splnené v zmluve dohodnuté podmienky pre zaplatenie realizovaných navyšiac prác (v tomto prípade pre nedostatok písomnej formy), nejde v tomto prípade o plnenie bez právneho dôvodu alebo z neplatného právneho úkonu, ale o plnenie na základe zmluvy o dielo v situácii, keď neboli splnené v tejto zmluve dohodnuté podmienky pre takéto plnenie. Teda v tomto prípade nemohol súd prvého stupňa žalobcovi priznať ním uplatnený nárok. Pri takomto skutkovom stave nie je možné súdu prvého stupňa vytknúť, že by jeho záver o neunesení dôkazného bremena žalobcom bol nesprávny.»

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03, III. ÚS 74/07).

Ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej o zjavnú neopodstatnenosť návrhu ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označených základných práv alebo slobôd, reálnosť ktorých by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98).

Teda úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu nie je, aby určil, či preskúmanie veci predloženej navrhovateľom odhalí existenciu porušenia niektorých z práv alebo slobôd zaručených ústavou alebo medzinárodnou zmluvou, ktorú Slovenská republika ratifikovala a stala sa súčasťou jej právneho poriadku, ale spočíva len v tom, aby určil, či toto preskúmanie vylúči akúkoľvek možnosť existencie takéhoto porušenia. Ústavný súd teda môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 4/00).

Ústavný súd vo svojich rozhodnutiach pravidelne vyslovuje názor, že nie je v zásade oprávnený preskúmať a posudzovať skutkové a právne závery všeobecných súdov, ku ktorým dospeli pri interpretácii a aplikácii zákonov a ktoré sa stali základom pre ich rozhodnutia. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 147/01, II. ÚS 231/04).

Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 20/03, IV. ÚS 43/04).

Skutkové a právne závery krajského súdu sú v danom prípade jasne zdôvodnené a toto zdôvodnenie je i náležite zhodnotené. Krajský súd sa vysporiadal s pre vec podstatnými okolnosťami ústavne predvídaným spôsobom. Závery krajského súdu sú logickým pokračovaním dokazovania vykonaného okresným súdom a podradené príslušným právnym ustanoveniam, ktorými sa daná právna vec spravuje.

Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu okrem iného vyplýva, z akých dôvodov dospel záveru, podľa ktorého nedošlo k platnej zmene zmluvy o dielo. Tieto dôvody videl krajský súd rovnako ako okresný súd v nedodržaní samotnými zmluvnými stranami dojednaného postupu pri zmene zmluvy o dielo. Za tejto situácie, keďže cena diela bola dojednaná od počiatku ako cena pevná, čo ostatne nespochybňuje v sťažnosti ani

sťažovateľka, nebolo potom ani dôvodu posudzovať prípadné plnenia sťažovateľky z hľadiska bezdôvodného obohatenia. Aj tento svoj názor krajský súd zdôvodnil v potrebnej miere, keď uviedol, že ak neboli splnené v zmluve dohodnuté podmienky na zaplatenie realizovaných prác navyše, nejde o plnenie bez právneho dôvodu (či z neplatného právneho úkonu), ale o plnenie na základe zmluvy o dielo v situácii, keď neboli splnené v zmluve dohodnuté podmienky pre takéto plnenie.

Vyhodnotenie výsledkov vykonaného dokazovania okresným súdom v otázke unesenia dôkazného bremena na preukázanie skutočného vykonania a rozsahu prác navyše, podľa ktorého sťažovateľka dôkazné bremeno neunesla, nemôže preto z ústavného hľadiska viesť k záveru o možnosti porušenia sťažovateľkou označených základných práv. Na tomto závere nemôže nič zmeniť ani argumentácia sťažovateľky uvedená v jej sťažnosti doručenej ústavnému súdu, v ktorej poukazuje na dostatočné nezohľadnenie niektorých ňou predložených listinných dôkazov na otázku faktického vykonania prác navyše a ani poukaz sťažovateľky na odstúpenie od zmluvy o dielo pre neuhradenie žalovanej sumy.

Pokiaľ sťažovateľka uvádza, že okresným súdom i krajským súdom jej bola odňatá možnosť konať pred súdom a bol porušený princíp rovnosti zbraní jednak tým, že krajský súd nenapravil pochybenie okresného súdu, ktorý jej nedoručil písomné vyjadrenie žalovaného z 11. mája 2012 (obsahujúce repliku na jej vyjadrenie prednesené na prvom pojednávaní a vyjadrenie k znaleckému posudku), a jednak tým, že krajský súd si vyžiadal od žalovaného prílohu č. 11 k zmluve o dielo, avšak dôkaz jej prečítaním na pojednávaní v prítomnosti sťažovateľky nevykonal, tieto pochybenia vytýkané všeobecným súdom nepovažuje ústavný súd za také, ktoré by reálne mohli zbaviť sťažovateľku možnosti využiť jej procesné práva a viesť k porušeniu jej základných práv. Ako totiž vyplýva aj zo samotnej sťažnosti sťažovateľky a z jej príloh, po doručení tohto vyjadrenia žalovaného súd vo veci nariadil znova pojednávanie, na ktorom bol vykonávaný výsluch svedkov, a pokiaľ ide o prílohu č. 11 zmluvy o dielo, táto bola jej súčasťou, jej obsah bol sťažovateľke známy, a reálne jej preto nebolo zabránené na znenie tejto prílohy reagovať. Občianske súdne konanie je nepochybne ovládané princípom rovnosti zbraní i kontradiktórnosti, to však neznamená, že každé jednotlivé namietané pochybenie všeobecných súdov v tomto smere

odôvodňuje záver o porušení základného práva na súdnu ochranu. Spravodlivosť konania je totiž potrebné z hľadiska konania ako celku, takže ojedinelé, menej významné porušenie zásady rovnosti v priebehu konania (najmä ak následný procesný postup súdu umožnil vo vzťahu k dotknutej strane konania jeho kompenzáciu) nemusí mať automaticky za následok porušenie práva na spravodlivé súdne konanie. Samotným rešpektovaním procesnej rovnosti strán však ešte nedochádza k naplneniu konceptu spravodlivosti súdneho konania. Jeho obsah a požiadavky z neho vyplývajúce závisia do značnej miery od konkrétnych okolností súdom prerokúvaného prípadu. Zo strany súdu vo vzťahu k účastníkom konania vyžadujú poskytnutie dostatočných procesných garancií týkajúcich sa možnosti uplatniť svoj vplyv na priebeh a výsledok konania (možnosti „konať pred súdom“) adekvátnej povahy prerokúvanej veci a zahŕňajúcich predovšetkým náležitú možnosť predkladať alebo navrhovať dôkazy na podporu vlastných tvrdení relevantných pre rozhodnutie vo veci, spochybniť dôkazy protistrany a prezentovať vlastné stanovisko k predmetu sporu (IV. ÚS 233/07). Považovať vo veci sťažovateľky namietané pochybenia krajského súdu za porušenie práva na rovnosť účastníkov v konaní by znamenalo otvoriť cestu prílišnému formalizmu, navyše v situácii, keď v konečnom dôsledku rozhodujúcimi sa ukázali iné okolnosti prípadu.

Vychádzajúc z uvedených princípov, ústavný súd preto v rámci predbežného prerokovania sťažnosti dospel k záveru, že obsah napádaného rozsudku krajského súdu neopodstatňuje prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, pretože účinky výkonu právomoci krajského súdu v súvislosti s jeho rozhodnutím o odvolaní sťažovateľky sú zlučiteľné s ústavnými limitmi vyplývajúcimi zo sťažovateľkou označeného základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie. Pretože sa ústavný súd nedomnieva, že by v označenom konaní nebola zo strany krajského súdu sťažovateľke poskytnutá súdna ochrana ústavne konformným spôsobom, podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol jej sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. januára 2016